

Scoala Noastră

Cuprinsul:

Actualități:

Nicolae P. R.: Apel.

Preocupări:

D. Maior: Examenul de înaintare.

Șt. Pop: Scopul revistei didactice.

Virgil Boca: Cercurile cult. în alte părți.

Chestiuni didactice:

A. Hostinsky: Desemnul în șc. primară.

V. Ciurea: Lecție practică.

Sălajul:

Simion Oros: Din trecutul nostru. ✕

Pagini de literatură:

C. D. Jiu: Toamna la munte.

Revista Revistelor (Spicuiți și note).

Gh. Popoviciu: Cununa care sângerează.

Bibliografie. Din bibliot. soc. „Astra“.

Note și observări:

I. Mango: Noi, ori vremurile?

Administrația școlară:

D. Mărgineanu: Gestiunea fondurilor școlare.

Stiri:

Mg.: Numire, Schimbări în corpul didactic, Cununie, Monografiile școlare, Necrolog, Șezătorile Caselor Naționale, Orele de birou.

Partea oficială:

I. Revizoratul școlar al jud. Sălaj;

ȘCOALA NOASTRĂ

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ,

organ oficial al revizoratului școlar, al comitetului școlar județean și al asociației învățătorilor din județul Sălaj.

Director: Ioan Mango.

Redactor: L. Ghergariu.

Actualități.

Apel.

Am luat conducerea cercetășiei, cu gândul să ajut din toate puterile mele, înălțarea sufletească și întărirea trupească a tineretului nostru, una din ultimele dorințe ale Tatălui meu, Marele Rege Ferdinand I.

Pentru împlinirea acestei datorii, fac apel la voi părinți, profesori, și patroni, cu rugămintea să ne încredințați copiii voștri, cu asigurarea că vi-i vom reda plini de viață de sănătate, mai entuziaști și mai oțeliți pentru binele Patriei noastre și al umanității.

Voi copii, veniți cu drag în mijlocul nostru, veți găsi aci dreptatea și ocrotirea noastră, grija nețărnută a comandanților și instructorilor noștri, cari doresc să facă din voi oameni de bine și suflete tari, gata ori când să se sprijine pe voi scumpa noastră țară și marea cercetășie a umanității.

Voi dascăli, magistrați, militari, preoți și oameni de seamă, din ori ce ramură de activitate a scumpei noastre țări, ajutați-ne în această muncă de întărire și îndrumare activă a tineretului nostru.

Ajutați cercetășia, în felul acesta veți pregăti intrarea Regelui Mihai în rândurile unui tineret bine îndrumat.

12 Ianuarie 1929.

NICOLAE, P. R.

Preocupări.

Examenul de înaintare.

Examenul de înaintare pe loc la gradul II al membrilor corpului didactic primar, cu trei ani de funcționare cu titlu definitiv, se va ține cu începerea dela 1 Martie 1929.

Pentru a fi înscriși a depune acest examen, dotorii vor face cereri cu cel puțin un an înainte, la Inspectoratele regionale pentru a li se face inspecția specială cerută de lege, nota inspecției speciale formând prima medie parțială eliminatorie a examenului.

De asemenea candidații vor trebui să dovedescă că pedepsele ce au avut au fost prescrise.

Examenul constă din două probe scrise: una cu subiect pedagogic sau din istoria literaturii române, iar a doua cu subiect științific în legătură cu mediul în care trăesc învățătorii.

O probă orală asupra lucrării lui W. Gunning: »Un învățător«. Viața și opera lui Ioan Ligthart, traducere de I. Marinescu, directorul școalei normale de băieți din Câmpulung (Muscel). (Lucrarea costă 100 lei.) Toate aceste trei probe sunt eliminatorii. Numai candidații cari vor obține media 7.50 la fiecare probă vor fi înaintați.

Acest examen, ca și examenul de definitivat este prevăzut de legi și regulamente, cu deosebirea că, cel dintâiu e obligatoriu, se dă în fiecare an și dă stabilitate în învățământ, acesta din urmă (examenul de înaintare la gradul II) nu-i obligatoriu și se dă din doi în doi ani. Amândouă au influență asupra salariului, mărindu-l. Facerea acestui examen asigură învățătorului înaintat gr. II avansare în leafă și anumite drepturi în ocuparea catedrelor (detășari, transferări) față de învățătorii cu titlu definitiv.

Acest examen, pe lângă selecționarea elementelor capabile să fie apoi înaintate și la gr. I, are de scop să stabilească dacă candidatul și-a însușit în cei șase ani (3 de provizorat și 3 cu titlu definitiv) o metodă personală, dacă a desfășurat o activitate oarecare (intra-și extrașcolară) pe cont propriu, dacă a fost în stare să provoace și să susțină o legătură sufletească cu sătenii cât mai intimă, dacă e în stare să dea dovadă de atenție și muncă mai încordată asupra aceluiaș subiect și de o judecată bineformată, capabilă de interpretări personale.

Acest examen se face la sediul inspectoratului regional sub președinția unui profesor universitar sau a unui inspector general și în fața unei comisii compuse din profesori de școală normală sau secundară.

Despre importanța și necesitatea examenului de înaintare precum și despre importanța și necesitatea examenului de definitivat, într'un articol viitor.

D. Maior.

Scopul revistei didactice

Ce e o revistă? Suntem în al 11-lea an dela înfăptuirea celui mai înalt vis al neamului românesc — de secole. Suntem în al 11-lea an de libertate deplină a condeiului să aștearnă fiecare suflet român pe hârtie ceea ce el simte demn pentru ridicarea culturală a neamului românesc și a sa însuși.

Fiecare cămin, asociație, breslă, etc. caută să-și mărească mănunchiul de cunoștințe și să perfecționeze specialitatea sa, pentru a-și ajunge ținta prin organizarea unei bune presă, foi, reviste, etc.

O revistă e o călăuză a specialității pentru care ea este menită — un far — căutând a-și extinde lumina, lărgind razele cunoștințelor cât mai mult cetitorilor ei. Precum mecanicul dirijează locomotiva să nu deraceze dela drumul ei, — așa și o revistă pentru bresle, căminuri, specialitățile ei.

Corpul didactic având de urmat în viață cariera cea mai grea, cea mai primejdioasă, un drum spinos pe vârful prăpastiei — dar e și cel mai înalt rol pentru solidaritatea unui neam — când e condusă conștient, cu dragoste de inimă, pentru înflorirea societății de mâine; cu atât mai vârtos are nevoie de o puternică și bună presă, care să țină în curent întregul corp didactic cu noile curente pedagogice, literare și cele mai noi directive în cariera didactică.

Care este scopul revistei didactice?

N'ar fi pentru un om cea mai mare și mai înfricoșătoare nenorocire când fără efortare i-s'ar împlini dorințele — să nu aibă nimic de nădăjduit, nimic de dorit, nimic de cucerit?

»Simțământul de a nu avea în viață nici un motiv și nici o nevoie de a lucra, trebuie să fie cea mai crudă, cea mai nesuferită din toate mizeriile, care poate fi hărăzită unei ființe cugetătoare«. Nu este acesta scopul revistei didactice, ci din contra, — ea este un izvor abundent de cunoștințe literare, pedagogice, morale, etc. care-l inițiază ori pe care învâțător pentru a-și lărgi cunoștințele în nouile direcții și după nouile curente descoperite de marii pedagogi.

Scopul unei reviste nu este de a stagna munca, ci de a o iriția și prețui după adevărata ei valoare, — cunoscându-o ca cel mai bun mijloc de a omori plictiseala, de a evita orice fapte necorespunzătoare carierei unui educator.

Necesitatea unei reviste.

»Corpul didactic în toate timpurile va avea nevoie de o revistă în care să găsească cum să predea și ce să predea în fiecare lună, fiecare anotimp și mai ales ce material să folosească ca truda lui să ducă la scop.«

Unde, fiecare învățător să nu fie numai un abonat, ci din contra un colaborator al revistei — dând la iveală darul cu care e înzestrat în cariera sa.

Să știm că izbânda aleargă numai pe urmele sforțurilor bine îndrumate și dacă azi nu ni-se valorează

rolul de apostoli ai neamului, — la urmă trebuie să se cunoască meritul.

Educatorul să nu aştepte recompensă pe terenul cultural, ba din contra, dacă munca lui este neobservată, nevalorizată şi dacă el însuşi şi-a făcut judecata şi a aflat că n'a făcut fapte vinovate, că toate faptele sale au fost închinat »geniului românesc«, a aflat că nu se poate acuza pe el însuşi cu nimic şi că e împăcat cu conştiinţa, poate continua drumul vieţii sale mai departe cu fruntea senină.

Cum poate a se ţine o revistă bună?

Mijloacele editării unei bune reviste didactice sunt trei: tipografia, comitetul de conducere şi îndeosebi colaboratorii. — Al celor din urmă e rolul de a căuta să dea cele mai bune articole din iniţiativa proprie pentru a da publicului abonat — un miez al ştiinţei — nu pentru a-şi face datoria de a umplea coloanele ca 'n schimb să fie retribuit.

O revistă bună poate fi numai prin muncă dărză şi armonioasă a întregului corp didactic aparţinător. — Şi atunci cei ce-şi vor lua sarcina să observe cum se petrec lucrurile în realitate ori în ce direcţie a vieţii, vor găsi că norocul ca şi izbânda e de cele mai multe ori de partea celor mai harnici.

Iată deci, că nevoia de a munci nu-i deloc o pedeapsă, ci o binecuvântare, e însăşi rădăcina şi izvorul a tot ceace numim progres şi civilizaţie.

Priveşte apostole în cele patru unghiuri ale ţării şi-ţi va părea că auzi un glas ce-ţi zice: »ajutor, ajutor«, iar tu care cu atâta dragoste îţi petreci viaţa în mijlocul poporului şi a micilor odrasle pe care le înveţi să cânte, să se joace şi pună tot ceace-i bun în sufletele lor — nu cauţi să-ţi însuteşti cuvintele învăţătorului dela Burgdorf, care zice: »Drag popor, vreau să te ajut!« Eu cred că da. — Ei atunci să luăm ofensiva pe terenul cultural, să scoatem din poziţie orice rezistenţă a intunerecului, analfabetismului, pisma ura, neînţelegetea, etc. şi să transpunem în locul lor lumină, patriotism, armonie, morală, etc.

Înainte de toate acestea trebuie ca noi înșine să fim bine înarmați cu lumina științei. Și dacă noi în sarcina noastră tănuită ne mândrim cu ceva, ne mândrim tocmai cu nădejdea că am fost, suntem și vom fi pentru totdeauna piatra fundamentală a vieții poporului de mâine.

Necesitatea unei reviste e, ca învățătorii să aibă un izvor de lumină din care să se poată împărtăși și 'n cel mai ascuns cătun — unde decum să vină în contact cu lumea dela oraș sau să primească foi zilnice etc. dar abia vede lumina zilei, atât e de 'n fundat în ascunzisul de refugiu cel al bietului român din vremuri de restriște — ca să nu se bazeze numai pe cetirea hârtiilor uscate ale abecedarului, căci aceea se uită; dar istorisirea expresivă a unei realități sguđuitoare sapă urma în creier și nu se uită nici odată.

O revistă bună o corpului didactic trebuie să fie un depozit ambudent, iar învățătorul sămănătorul să — și aleagă sămânța după plac care s'o cultive și înobileze, să germineze în inimile plăpânde, colțul de dreptate și să înalțe din rădăcinile sufletului floarea înalta a »demnității umane«.

Învățătorul să fie meșterul în alegerea materialului pentru copii cât și pentru popor, ca acest material expus să atingă inima și modeleze spiritul. Ești numai a celulă o societății, dar în schimb societatea așteaptă foarte mult dela tine, să fi gata cu comoara de cunoștințe în orice moment pentru ale împărtăși când cere nevoia după cum spune Dl. Gh. D. Mugor când zice: »ocazia te face să vorbești despre o proprietate sau o lege, când despre judecată, curte cu juri, parlament« etc.

Deci la muncă pentru binele obștesc și al nostru.

Șt. Pop,

dir. inv., Almașul-Mare. — Bihor.

Cercurile Culturale... în alte părți.

Cetind articolul colegului Iluț, în care arată situația tragică în care se îngloadă adunările Cercurilor culturale la noi, m'am hotărît a schița numai, în trăsături generale unde s'a ajuns cu cercurile culturale în alte părți.

Răul cel mare la care s'a ajuns, — importanța cercurilor fiind foarte redusă — e evident, iar cauza degeabă o vom căuta în legislația înv. sau în autoritățile școlare, care de cele mai multe ori nu au nici o vină. Vina e a noastră, având parte la ea și foștii noștri educatori — părinții sufletești — care își inchipuesc că dându-ne diploma și-au făcut față de noi ultima datorie.

Cât de mândrii se simț, primind cu nemărginită bucurie în mijlocul lor învățătorii din jud. Bacău pe Dl. Profesor de pedagogie Dr. Gr. Tabacaru, venind la cercurile culturale ca un adevărat părinte sufletesc, fiind însoțit întotdeauna de un Domn deputat ori senator, ba de multe ori vine cu Dl. Prefect ori altă personalitate din județ.

Prin puterea exemplului, iată de unde vine râvna și dragostea pe care o pun învățătorii la pregătirea conferințelor și lecțiilor practice, care se discută apoi detaliat ; iar Domnul Profesor cu bunăvoința de care dispune întotdeauna, ține adevărate lecții, arătând metodele noi și părerile, care se potrivesc noului curent, — școala activă.

Mai mult încă ; în loc ca învățătorii să vorbească oamenilor — despre cultura grăului — sau alte lucruri din domeniul Agriculturii sau medicinei populare, acestea sunt lăsate în seama oamenilor de specialitate : agronomul regional sau medicul de circumscripție.

Conferințele și lecțiile sunt scrise, trimițându-se Revizoratului școlar ; iar pe urmă trec prin controlul

Domnului Prof. Tabacaru și cele mai bune văd. lumina zilei publicându-se în revista : »Buletinul pedagogic«.

Nu este cerc cultural fie cât de departe de centru, unde urmele Dlui Dr. Tabacaru să nu se simță făcând să se ridice însemnătatea cercurilor, cu reale foloase pentru învățători — chestiunea culturii profesionale și generale.

Ba prin aceasta se mai întrețin și relații sacre între profesori (părinții sufletești) și învățători (elevii de altă dată) care nu trebuiesc rupte odată cu luarea diplomei.

Astăzi Dl. Dr. Tabacaru este sufletul și focarul principal al mișcărilor culturale din județ, trimitând raze de lumină și la sateliții dela extremitățile județului.

Avem și noi oameni ; dar ne mai trebuie încă — un singur om — care și-a închinat viața propășirii culturii și să se sacrifice. Ar fi deajuns, ca toată activitatea noastră dela cercuri să ia proporții, fiind ridicată la adevărată înălțime.

Rămâne să muncim și noi așa cum putem, până se va găsi și'n județul nostru o personalitate care să-și asume munca grea pentru ridicarea morală — unde trebuie, — având totodată și îndresneala de a ajuta, îndruma și încuraja pe învățători în misiunea lor. Să muncim cu seriozitate pe căile începute până se va descoperi piesă, care lipsește la mașina noastră, apoi descoperită și fixată mașina își va lua cu toată viteza drumul propăvăduirii culturii la sate prin Cercurile culturale.

Virgil Boca, Turbața.

Chestiuni didactice.

Desemnul în școala primară.

Nu vreau să scriu despre desen în general, mai bine zis, despre importanța desenului; aceasta este motivat îndeajuns în Planul analitic.

Aici stăruiesc numai asupra metodei folosită de mine, cu care am reușit să fac din școlarii mei desenați foarte buni.

Am avut ocazie timp de mai mulți ani să propun desenul în diferite școli. Părerea mea este, că la predarea desenului, ca să ajungem la un bun rezultat, trebuie să împărțim astfel orarul, ca pentru desen să rămână cel puțin o oră, sau o jumătate de oră pe săptămână, în care timp nu ne putem ocupa cu alte obiecte de învățământ (ex. matematică, citire etc.) ci numai cu desenul.

CLASĂ I.

Septembrie Este suficient pentru predarea desenului, la început, dacă copiii au numai placa (tablita) cu condei și burete. În clasa aceasta este de mare importanță ca copiii să cunoască bine noțiunile necesare la predarea desenului încă de la început. *)

Am început predarea desenului în următorul mod: Școlarii au pus pe bancă tablita, condeiul și buretele. Le-am explicat, că și eu am o tablă, dar mai mare decât tablita lor. Le-am arătat apoi un cerc, cu care s'au jucat peste vară cu atâta plăcere. Ce formă are cercul?

*) Vezi: Plan analitic ilustrat din desen cu mână liberă cl. I—VII. de A. Hostinsky înv. Oravița, jud. Caraș. Prețul 25 Lei. În limba maghiară: Desen după natură 10 Lei, Modele pentru desen 10 Lei. Plan analitic p. I—VI. cl. 10 Lei.

(Rotundă.) Ce formă are tabla ? (În colțuri.) Se poate ca unul mai isteț să răspundă, că are patru colțuri. Le arăt mijlocul tablei. Tot așa și copiii vor arăta mijlocul tăbliței lor, mai întâi cu degetul, apoi cu condeiul sau creta. (Observ, că învățătorul își va formula explicațiunile după împrejurările școlii, mai scurte sau mai detaliate.)

Arăt laturile și colțurile tablei celei mari, ceea ce vor face și copiii pe tăblițele lor. Dacă li s'au imprimat bine în minte noțiunile mijloc, laturi, colțuri, atunci începem desemnul. Copiii știu că cercul este rotund. Forma rotundă a cercului o desemnăm cu brațul în aer înaintea noastră, apoi deasupra tăbliței, iar în aier și atunci cu creta pe tăbliță, destul de mare și la mijloc.

Începutul acesta al copiilor este un lucru minunat pentru psihologi și pedagogi. Aici se descoperă individualitatea copilului. Unul va începe lucrul îndrăzneț și sigur de el, iar altul mai sfios, tremurând. Datoria învățătorului este să încurajeze copiii, să-și facă observațiile cu multă răbdare și bunățate.

Desemnele bune le arătăm clasei întregi. Așa lucrând, vom încuraja și pe cei slabi, și încet încet vor lucra și aceștia cu curaj și încredere în puterile proprii.

Copilul desemnează câte un cerc pe laturile tăbliței și apoi în colțuri. Un cerc cu un punct gros pe linie dă figura simplă a unui inel cu peatră, un cerc cu coadă lungă așezată în sus arată o cireșă. Plicul îl inchipuim ca un patruleter cu două diagonale încrucișate. Firește, că nu vom vorbi copiilor despre diagonale. —

La școlile dela orașe, (unde cercul de cunoștințe al elevilor este mai mare), le putem vorbi elevilor și despre elipsă, pe care o căpătăm apăsând două puncte opuse ale unui cerc. Forma aceasta o vom numi „ou“ în clasa I. Despre forma exactă a oului vom vorbi numai în clasa II. Dacă punem sus pe elipsă o coadă mică, căpătăm un dovleac, iar coadă așezată jos dă o frunză. Dacă le colorăm aceste interezante „hieroglife“ ale co-

piilor, bucuria lor va fi mare și ambiția lor va crește mult. —

Aici nu vom căuta precizie în desemnarea formelor, ci scopul să ne fie ca copiii să învețe noțiunile: mijloc, laturi și colțuri. Repetirea se face în chipul următor: Desemnăm în mijlocul tăbliței o cireășă. Desemnăm pe fiecare latura a tăbliței câte un cerc. Desemnăm în fiecare colț al tăbliței cât o frunză, etc..

Octomvrie Cu 2 mere în mână explicăm copiilor următoarele noțiuni: sus, jos, lângă, dedesupt. Dăm copilului un măr și o gumă și zicem: Ține în aer mărul sus și guma jos, pune-le unul lângă altul, etc. etc. — Acum luăm un cerc (din hârtie, atât de mare cât este un măr) și-l ficsăm cu un cui, pe tablă, la latura de sus; apoi îl mutăm jos, la dreapta, la stânga și copiii vor răspunde: cercul este sus, cercul este jos, la dreapta, la stânga.

Vom pune 2 cercuri egale, pe tablă, unul lângă altul, unul sub altul. Vor pune asemenea și copiii cercuri pe tabla mare, după comanda învățătorului. Dacă toți copiii cunosc aceste noțiuni le facem mare bucurie dacă desemnăm puiul. Corpul (trunchiul) puiului este eliptic, capul e mic și rotund. Picioarele le însemnăm cu linii drepte, ciocul cu o linie scurtă și ochiul cu un punct. Punem capul sus, atunci are aspectul că merge, îl punem jos, se pare că ciocănește ceva mâncare. Două elipse puse una sub alta și legate cu două drepte dau chipul unui vas. Desemnătorii buni fac paharul și coșul de nuiele. Toate desemele le putem colora cu creioane colorate (pastel).

Noemvrie. Un măr mare și unul mic, le punem unul lângă altul și unul sub altul. Răspunsurile vor fi următoarele: Mărul mare este la stânga mărului mic, mărul mic este dedesuptul mărului mare etc.. etc..

Dăm copilului o nuia scurtă și una lungă și zicem: Nuiaua lungă este deasupra nuielei scurte, sau nuiaua mică este dedesuptul nuielei mari. Spațiul dintre cele două nuiele este larg, îngust. Dela mașina de socotit

luăm globurile pe două nuielușe și zicem : Un șir este înalt și altul este scund.

Când copiii cunosc bine aceste noțiuni desemnăm 3 patrulatere (forma ferestrei). Unul îl împărțim în patru părți egale și anume înălțimea în două părți și lățimea în două părți. Astfel am căpătat o fereastră cu 4 geamuri. La cealaltă fereastră împărțim înălțimea în trei și lățimea în două părți egale și am căpătat o fereastră cu 6 geamuri. Mai greu este împărțirea ferestrei în 3 părți egale.

La desemnarea unui „coru“ văd copiii că forma principală este un arc, la mijloc mai gros și subțiat înspre ambele capete. Potcoava este mai curbată, decât corul. Täblița este mai lungă decât largă. Pe un patrulater punem sus o elipsă și jos patru picioare și căpătăm figura simplă a unui cal sau asin.

Deecembrie. Invățătorul pregătește cercuri mai mici, și mai mari, egale, tăiate din hârtie (carton) în formă rotundă eliptică, forme pătrate, treiunghiulare. Invățătorul tratează cu copiii asupra diferitelor însușiri asemănări și deosebiri : egale, diferite, rotunde, eliptice etc. Cu ajutorul unei nuielușe drepte învățăm ușor pe elevi să cunoască direcțiile : orizontal, vertical, obl.-c. Cu două nuielușe vom învăță noțiunile : paralel și neparalel

Acum facem următoarele exerciții : Desemnăm în mijloc o elipsă verticală. Desemnăm în cele patru colțuri câte un patrulater mic. Desemnăm în mijlocul tăbliței o dreaptă culcată.

Forma principală a vacii și caprei este un patrulater. Diferitele forme ale crucii le arătăm mai întâi cu nuielușa și atunci le desemnăm. Elevii vor fi făcuți atenți, că crucea are patru brațe, ori egale, ori unul, cel din jos este mai lung.

Januarie Luăm 3 bețe drepte de alun, egale. Unul rămâne întreg, al doilea îl împărțim în două părți egale și al treilea în patru părți egale. Aceasta o putem face și cu trei mere. Tragem pe tablă o linie culcată și arătăm copiilor, că e bine, când capătul liniei este mai vizibil și-l însemnăm cu o liniuță scurtă așezată în altă

poziție Ținem creionul sau creta astfel ca să nu acoperim desemnul (linia) cu mâna noastră. Când vom să împărțim ceva în patru părți egale, împărțim întâi obiectul în două părți și atunci fiecare jumătate iarăși în câte două părți. Niciodată nu vom face această împărțire deadreptul în patru părți. La armă patul armei se pleacă puțin în jos, sabia este încovăiaată.

Februarie Culorile: negru, alb, roșu, verde, galbin, le arătăm cu bucăți de hârtie colorată. Școlarii vor numi culorile obiectelor din școală. Dacă elevii vor ști într'o ilustrație colorată să distingă bine culorile, ne-am ajuns scopul urmărit. Oaia și porcul se fac din elipse.

Martie. Luăm două globurile. Le așezăm înaintea copiilor în diferite chipuri și-i vom conduce prin întrebări să dea răspunsuri: Sunt aproape unul de altul, se depărtează, se ating. Facem ilustrarea omului în formă de schelet. Relațiunea dintre membre dă multă grijă școlărilor.

Aprilie. $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{6}$ și $\frac{1}{8}$ le esplicăm cu ajutorul nuieleșei. Să nu uităm că $\frac{1}{6}$ derivă dela $\frac{1}{3}$. $\frac{1}{8}$ o căpătăm așa că împărțim întregul în două jumătăți egale, fiecare jumătate din nou în două și apoi fiecare sfert în două părți egale.

Para este formată din două globurile sau din două cercuri cel de sus mai mic și cel de jos mai mare. Mărul este sus și jos puțin turtit. În partea turtită de sus este coada mărului. Pruna este lungăreață, cireașa rotundă. Sfecla și ridichea se îngustează și prelungesc în partea de jos. Cartofii sunt lungăreți.

Mai. În școlălele dela orașe se poate spune copiilor, că coloarea verde este compusă din galbin și albastru viorii din roșu și albastru, coloarea portocalie din roșu și galbin. Cu diferite cuțte le arătăm elevilor ce este tîmp t.

Umbrela se desemnează închisă și deschisă. Ochearii în formă cu ajutorul a două elipse. În lucrarea d' lui M. N. Biciulescu „Desemnul și modelajul la copii“, găsim multe exemple pentru desemnarea omului. Ne folosim de creioanele colorate (pastel).

Ca să constatăm progresul elevilor încercăm diferite combinațiuni mai mici. Copiii vor compune diferite șiruri alcătuite din formele învățate (cerc, elipsă etc...).

Iunie. Numai repetiție, folosind creioanele colorate.

* * *

Dacă copiii din clasele mai mari ar avea pregătirea slabă, începem întotdeauna cu materia clasei I. Baza desenului se pune cu aceste exerciții. Negreșit, ca în clasele mai mari, în cazul acesta, vom merge mai repede, copiii fiind mai desvoltați sufletește.

Rog Onorații colegi să scrie despre acest obiect cât mai mult să ne ocupăm mai mult cu acest studiu, neglijat atât de mult în școala noastră și este vrednic de o mai mare importanță.

Cum se leagă desenul cu lucru manual, cum să folosim desenul și la alte materii de învățământ (științe naturale, geografie, aritmetica etc. .) vom vorbi mai târziu.

La toate cercurile culturale aranjăm expoziție de desen și lucrul manual.

Despre materia clasei II cu altă ocazie.

Oravița, 10. XII. 1928 jud. Caraș (Banat).

Antoniu Hostinsky,
învățător de stat.

Lecție practică

PLAN GENERAL

Obiectul : Compunerea.

Subiectul : O excursie pe Meseș.

Scop. material : Să știe a se exprima atât în vorbire cât și în scris despre tot ce face și tot ce vede.

Scop. formal : Desvoltarea imaginației, atenției, memoriei, gustului de cetit, de călătorie și sent. estetic.

Metodul : Sintetic.

Forma : Narativă.

Trepte formale : Pregătirea, anunțarea, predarea, aplicarea.

PLAN SPECIAL

Pregătirea : Unde ați fost voi în ziua de 5 Maiu ? (Pe Meseș.) Cu cine ați fost ? (Cu toți elevii școlii și cu Dv. și cu toți Dnii învățători.) Pe unde am mers ? (După ce am ieșit din curte am plecat pe str. Libertății, am trecut prin Piața Mihai Viteazul, strada Regele Ferdinand, oborul de vite și apoi la Meseș. Dar voi știți că o să faceți excursia asta ? (Da, căci Dv. ne-ați spus din ajun să ne luăm mâncare.) Și până când ați stat voi pe Meseș ? (Până seara.) Și ce ați făcut pe Meseș ? (Ne-am jucat, am cules flori și Dv. ne-ați descris apoi toate părțile plantei a floarei și folioasele lor.) Cum se cheamă plimbarea aceasta care am făcut-o noi ? (Excursie.) Ce zicem că facem când spunem tot ce știm despre aceasta plimbare ? Compuneri descriptive.

Anunțarea. Astăzi vom face descrierea excursiei ce am făcut în ziua de 5 Maiu.

Predarea. Pregătirea. Povestește unul exact de la început, adică dela vestirea elevilor de către învățător, cu ce fel de bucurie au primit ei vestea, cum au

așteptat ei ziua aceea, cam s'au pregătit cum au venit la școală.

Plecarea. Cum s'au așezat în rând și unde, în ce stradă au eșit din curtea școlii, ce au văzut pe str. Libertății, ce au văzut în Piața Mihai Viteazul, trecerea pe str. Regele Ferdinand? (Banca »Porolissum« unde este o placă de marmoră fixată în peretele casei din față și pe care stă scris în limba maghiară: »Aici a poposit Carol XII. regele Svediei 1714«. Trecerea prin oborul vitelor, și apoi, ne mai mergând în rând, după ce am cules flori și apoi Dl. învățator vorbindu-ne despre folosul excursiilor am ajuns la Brădet, unde ne-am oprit zece minute spre a-ne repauza, am plecat mai departe spre Meseș.

Sosirea. N'am mai mers mult și am ajuns la pășunea comună, unde s'a cântat, spus poezii, apoi dl. învățator ne-a descris părțile plantei și florei arătându-ne folioasele și care anume. Luarea mesei (mâncarea) la ora 12. Cine ne-a mai întovărășit în excursie, cine s'a mai adunat acolo, jocul pe pășune, sosirea orei 4, adunarea elevilor, apelul și apoi *plecarea* spre oraș pe strada Traian«, aspectul străzii Traian, ajungerea la școală și plecarea spre casă, după ce am rugat pe dl. învățator să mai mergem într'o excursie. După ce au mai povestit oral încă vre'o doi, apoi s'au întrebat!

Aplicarea. Ce au simțit ei în această excursie, dacă le plac excursiile, ce au învățat din aceasta excursie, dacă pot să povestească înscris cele ce au povestit oral, și la răspunsul afirmativ, le-am dat să scrie, cele ce au povestit oral, în formă de scrisoare către un prieten al lor din altă parte (alt oraș). Observând să scrie tot dela plecare până la sosirea acasă și ce au simțit ei în aceasta excursie.

V. Ciurea.

Sălajul.

Din trecutul nostru

— Biografia dascălilor vrednici —

Cetind rândurile de chemare ale dlui Ioan Mango revizor școlar, cu titlul: »Biografia dascălilor vrednici«, publicate în Nr. trecut al acestei reviste, m'am bucurat mult de această inițiativă, pe care o salut cu toată sinceritatea.

În al zecelea an dela unire, e vremea să ne aducem aminte de oamenii noștri, cari, parte au trecut la cele vecinice, parte mai trăesc între noi, uitați poate de lume, dar cari la rândul lor au fost la datorie, au condus destinele acelora, cari și-au pus încrederea în ei.

Sălajul nostru și-a avut oamenii săi în toate timpurile, cari s'au distins pe toate terenurile, deci și pe terenul școlar.

Chiar faptul că, acest județ a fost un județ de frontieră și pe timpul stăpânirii trecute, căci a despărțit Ardealul de adevărata țară ungurească, teritor pe care deopotrivă îl ținea ca teritor propriu atât Ardealul, cât și Ungaria, a făcut ca și în rândurile dascălimei să se afle bărbați, cari să stea în fruntea mișcărilor dascălești, să apere interesele acestora și ale școlii românești și să le conducă tot spre mai bine.

— Noi, cei de azi, cari îi supraviețuim, datori suntem să le păstrăm memoria cu sfințenie și să ne închinăm în fața mormintelor lor totdeauna.

Eu, care fac parte din pleiada dascălilor mai bătrâni, î-mi iau sarcina să scriu biografia unora dintre acei foști colegi ai mei, pe cari i-am cunoscut, cu cari împreună am lucrat mai mult decât un deceniu și ale căror autobiografii î-mi stau și azi la dispoziție.

I.

GAVRIL TRIFU

1845—1912.

Gavril Trifu, profesor de școală normală (preparandie) a fost unul dintre bărbații distinși ai Sălajului: un părinte iubitor, un pedagog adevărat, un bărbat puritan, condus de

simțul dreptății, care a purtat în sufletul și inima sa durerile și dorurile învățătorimei românești și a neamului din care făcea parte.

Viața acestui barbat între semenii săi a format epocă. S'a deosebit de mulțime prin individualitatea sa personală, prin spiritul conducător și prin efectul muncii sale.

S'a născut în comuna Sacălășeni, în Chior, în anul 1845 din părinți nobili. A frecventat la început școala primară din comuna sa natală, pe urmă a trecut la Baia-Mare, unde a absolvit și gimnaziul. Cursurile superioare ale liceului și maturitatea (bacalaureatul) le-a făcut la Satu-Mare cu succes eminent.

Pentru comportarea sa de model și pentru calitățile sale eainente, era iubit nu numai de conșcolari, dar și de superiorii săi.

Terminând studiile Gavril Trifu, în anul 1864 fu numit ca practicant la exactoria de stat din Budapesta. În anul următor, 1865, ascultă la politehnică cursul de contabilitate și face examenul din contabilitatea de stat cu succes foarte bun.

A iubit mult școala Gavril Trifu, căci nu numai ca student de liceu și ca practicant la exactoria de stat, ci mai târziu și ca oficianț la exactoria Ministerului de Culte și Instr. publice s'a ocupat neîntreput cu instruirea de elevi de liceu și de școală primară.

Când în anii 1869--1870 se înființase mai multe școli normale (preparandii) de stat, Gavril Trifu fu îndemnat de cunoscătorii activității și talentului său, fiindcă era lipsă de profesori de român, să ceară un post de profesor.

Zis și făcut; dar cu condiția să fie numit definitiv. Acceptată odată această condiție, Gavril Trifu face cenzura (examenul de capacitate) din studiile pedagogice la pedagogiul superior din Budapesta cu succes strălucit și obține diploma de cvalificațiune pentru școli normale și numai decât primi și numirea definitivă ca profesor pentru catedra de *l. românești, matematică și științele naturale* la atunci înființata școală normală în Zălau, având totodată și delegația ca director al acestei școli, care post însă nu l'a putut ocupa pentru motivul că era român.

Ca profesor, Gavril Trifu s'a distins prin tactul său pedagogic, prin zel și printr'o bogată și apreciată activitate li-

terară și pedagogică, iubit fiind de elevi, stimat de colegi și apreciat de toți cari îl cunoșteau.

După 20 ani de activitate rodnică, în anul 1889 fu transferat Gavril Trifu la școala normală de fete din Teresiopol, unde stătu până în anul 1899, adeca zece ani, când a fost trecut în penzie.

Reîntorcându-se ca penzionar în vechiul său cuib, îl întâlnim pe Găvril Trifu ca secretar al băncii »Sătmăreana« din Seini, iar cu un an mai târziu la banca »Silvania« din Șimleu, unde a stat până în anul 1906.

Activitatea multilaterală, românească și darul de muncă alui Gavril Trifu era binecunoscută în cercurile românești din Șimleu. Pentru acest motiv, comitetul »Reuniunii Femeilor Române Sălăjene« în ședința sa ținută în ziua de 24 Iunie 1900, la recomandarea regretatului Andrei Cosma, atunci director al băncii »Silvania« din Șimleu, îl alege în unanimitate de director al școlii Reuniunii pe Gavril Trifu, »pedagog de o forță excelentă, în aceea tare credință, că conducerea școlii Reuniunii va fi tot în asemenea mâini ca și mai înainte«. Iar Gavril Trifu a primit conducerea acestei școli »ca o datorie națională prestată cauzei culturii femeii române«. *)

De aici începând vedem pe profesorul penzionat iar în activitate. Gavril Trifu nu s'a îndestulit numai ca să supravegheze și să conducă mersul exemplar al instrucției în școală ci ca un bun dascăl, petrecea mai multe ore la săptămână în această școală ținând lecții din aritmetică, cântul și cunoașterea notelor, dând astfel un avânt puternic școlii și ridicându-o mult peste cerințele unei școlii primare. Ca director a stat până în anul 1906, când, având vârsta prea înaintată s'a retras.

Dar Gavril Trifu s'a distins ca om de conducere și pedagog și are merite neperitoare față de »Reuniunea Invățătorilor Români Sălăjeni«, pe care, ca vicepreședinte (administrativ), din anul 1874 până la strămutarea sa la Teresiopol, în anul 1899, a condus-o cu o destoinicie și tact caracteristic lui, mereu pe calea propășirii și a înfloririi. Gavril Trifu a fost acela, care a pus totul în mișcare și cu sufletul său nobil și puterea cuvântului convingător a știut să însuflețească

*) XXV ani din viața „Reun. Fem. Rom. Sălăjene“ pag. 59—60,

pe foți, pentruca Reuniunea să devină o adevărată fortăreață pentru zilele de grea încercare ce au urmat.

Marea sa diligență dovedită ca student și ca funcționar a ajuns la expresiune în cursul vieții sale ca om absolut, prin activitatea și zelul cu care a luat parte la toate mișcările dăscălimii române și ale Reuniunii.

Ca pensionar, în anul 1904 convoacă și prezidează adunarea de constituire a »Alianței Invățătorilor gr. cat. din țară« la Cluj, al cărei proiect de statute l-a compus G. Trifu.

Activitatea literară, Gavril Trifu, și-o începe ca profesor tânăr, scriind articoli de coprins politic și polemii școlastice publicate în diferite foi românești.

A tradus din încredințarea Min. Cult. și Instr. Publică Ungar opuri didactice în românește. A scris „Cartea conducătoare la propunerea calculării în școala primară“, „Contabilitate simplă pentru școala populară și popor“ și „Magazin de exemple“ la propunerea calculării în școala primară.

A edat și redactat revista «Invățătorul Român», care însă din lipsă de sprijin material n'a avut viață de lungă durată.

În anul 1880, din încredințarea Reun. Înv. Rom. Sălăjeni scrie »Analele« acesteia, dela înființarea ei începând.

* * *

Gavrila Trifu, român cu sentimente aprinse a fost membru la »Asociația pentru literatura română și cultura poporului român«, la »Societatea pentru crearea unui fond de teatru român«, la »Reun. Fem. Rom. Sălăjene«, la »Reun. Înv. Rom. Sălăjeni«, luând parte activă aproape la toate manifestările cu deosebire ale acestor două societăți din urmă.

Precum se vede deci, Gavril Trifu a fost un bărbat vrednic al neamului său, care în întreaga sa viață a arătat cum trebuie să-și facă omul conștient datoria față de neamul său și față de semenii săi.

A murit în vârstă de 67 ani, în anul 1912.

Simion Oros.

Pagini de literatură.

TOAMNA LA MUNTE

Dela munte 'n jos coboară
Turmele, trezind visarea
Și ciobanii zic din fluer
De răsună codrul, — valea.
Cânt, ciobanii ca 'n poveste
Revărsând al vieții foc
Dar nu știu, că 'n lume-s alții
Mult mai fără de noroc.

BCU Cluj / Ce. II. | University Library Cluj

Înserarea-și lasă vâlul
Peste văi, peste pădure ;
Eu, vrăjit, — în altă lume,
Imi las gândul să mă fure
Și privesc, cum cade 'n haos
Câte-o stea 'n nemărginire,
Când, hipnotizat, stau ore
Să înțeleg mareața fire.

III.

Și tristețea se așează,
Incet și sigur ca un spleen,
Ca și frunzele în arbori
Ce se detașează lin . . .
Când, târziu în noaptea rece
Sunt trezit dela visare,
Luna razele-și răsfrânge,
Tristă, ca de înmormântare.

C. D. Jiu.

Revista Revistelor.

— Spicuirii și Note. —

Dobrogea noastră. Scriitorul Romulus V. Teodorescu, face următorul rezumat istoric al provinciei noastre de peste Dunăre.

Sunt cincizeci ani dela 1878 când prin congresul din Berlin, Turcia retrocedă României Dobrogea — un ținut cu o suprafață de 15,000 km. p și cu o populație (în 1878) de 140,000 locuitori — răpit țării Românești în anul 1420.

Iată în rezumat istoria acestei provincii :

1. *Perioada I-a.* până la anul 29 înainte de nașterea lui Chr. a fost locuită de Geți și alte neamuri tracice.

2. *Perioada II-a.* În anul 29 a. Chr. apar Romanii, colonizând-o și stăpânind-o 709 ani adevă până în anul 680 după Chr.

3. *Perioada III-a.* Dela 680—971 se pretinde, că Bulgarii au exercitat dominațiunea lor asupra Dobrogei. Aceasta pretinsă dominațiune se deduce mai mult din faptul, că nu se poate stabili documentat, că un alt popor constituit în stat ar fi stăpânit acest ținut.

4. *Perioada IV-a* Dela anul 971—1186, Dobrogea a făcut parte din imperiul Bizantin.

5. *Perioada V-a.* Dela anul 1186—1257, a făcut parte din imperiul Româno-Bulgar.

6. *Perioada VI-a.* Dela anul 1257—1357, acest imperiu decade prin stingerea dinastiei Asan și desfăcându-se în trei părți, partea dela răsărit (Dobrogea de azi) sub un Despot Dobrotici (un aventurier ce nu avea nici o legătură cu familia țarilor bulgari) (v. Iorga) formează un principat de sine stătător, care are viață între anii 1357—1386. De reținut, că după 1257 în Dobrogea vin și Tătarii, iar în spatele acestora se coboară de pe Volga Rușii pe coastele Pontului au venit Venețienii, Pisani, Raguzenii și Genovezii.

7. *Perioada VII-a.* Dela 1386—1420, Dobrogea cu Silistra aparțin Țării Românești. Mircea cel Mare, Domnul Munteniei se intitulează în anul 1387 «Stăpânitorul ambelor laturi ale Dunării până la Marea Neagră și al cetății Silistra». În docu-

mentele externe Mircea se numea (Terrarum Dobroticii Despotus et Tristri Dominus» (Despot al țărilor lui Dobrotici și Domn al Silistrei).

8. *Perioada VIII-a.* Dela anul 1420—1877, Dobrogea e sub Dominațiunea Turcilor, aceștia răpindu-o Țării Românești.

9. *Perioada IX-a.* La 1878, prin congresul din Berlin, Dobrogea revine la țara mamă.

Spicuind acest scurt rezumat istoric mă opresc asupra perioadei a III-a în care Bulgarii pretind că ar fi avut dominațiunea Dobrogei și pe care își intemeiază azi efemere drepturi istorice.

Istoricii Secolului al VIII-lea ne spun relativ la cele patru mari expedițiuni ce organizează Impăratul Cupronim asupra Bulgarilor în anii 749, 763, 766 și 774, că operațiunile de uscat sunt combinate cu operațiunile flotei, trimise la gurile Dunerei, care primește ordin să ridice pânzele, iar armata de uscat să se întrunească la munții Hemului cu armata debărcată de flotă la Dunăre. În anul 916 Impărăteasa Bizanțului Zoe, la știrea înfrângerii armatei sale, trimise ordin Patriciului Roman, comandantul flotei de a merge la malurile Dunărei, pentru a ajuta lui Leon Phocas, care vroia să repare greșala prin o lovitură în Bulgaria.» (v. Vretos.)

După cum vedem iar aceste campanii Scythia este desemnată ca un fel de zonă de concentrare a armatei bizantină.

De aici rezultă, că Scythia oferea bizantinilor destulă siguranță, altfel Bizanțul nu ar fi concentrat atâtea forțe pe coastele Pontului. Aceasta armată avea destulă siguranță din partea populației, până la pornirea ei contra Bulgarilor.

Acest argument cât și faptul, că deși dominațiunile lasă urme fie istorice, fie geografice, fie arheologice, totuși dominațiunea bulgară nu a lăsat în Dobrogea nici o mărturie. Iată ce spunea D-l profesor Iorga într'o comunicare la Academie în 1913: Bulgarii năvălitori s'au contopit repede între supușii lor Slavi, fără a le da măcar o formă de stat originală datorită lor. Țărmlul drept al Dunării nu interesa direct pe Bulgari, el nu era poate nici administrat de dâșii și admiterea unei prezențe a lor ca stăpânitori pe malul atâng e o imposibilitate.

Deci preținsele drepturi istorice sunt simple glume. Mai pretind încă Bulgarii, că după stingerea dinastiei Asan, im-

periul Româno-Bulgar desființându-se, singuri Bulgarii au domnit în Dobrogea până când Turcii au cucerit-o.

Afirmări nejustificate, pentru că după cum bine zice marele istoric Hajdeu: «Dobrogea a fost o provincie a Vlachiei, un important bulevard al vechilor domni români, cari sunt iubiți și cântați și azi încă de Sârbi și Bulgari, pentru că i-au apărat vitejește contra valurilor inecătoare ale învaziunii otomane». Fapt pozitiv, Turcii au cucerit Dobrogea dela Români nu dela Bulgari» (v. La Valachie jusq'en 1400).

„*Revista Asociației Invățătorilor
Mehedințeni*“.

Cununa care sângeră

Iubire . . .

(Continuare.)

Târziu . . . Pe cerul întins înfloriseră stelele. Sclipiau ca niște spângi ascuțite — respirând prin văzduh mănunchiuri tari. O pânză de gheață îmi voalase geamul. Abia pătrundeau prin ea reflexe grele, sfâșiate, de lumină.

Mă frământam să dorm. Focul își flutura facla multicoloră — coloane de vâpăi nuanțate — pe perete. — Ardeau lemnele pe cari mi-le trimisese ea. Ardeau încet, pâlپător, cu svâcnituri domoale — ca flăcările potolite a unor făclii uitate. In singurătatea bizară — prin care plutiau crâmpoie de vânt înfrigorat, lemnele acelea ardeau fantastic — așa cum în întunericul lumii — ardeau gândurile mele.

Mi-le trimisese ea . . . Sufletul ei, înfrânt, învins și frământat ca al meu sensibil la falfăierea aripilor mizeriei — adusesese această umilă ofrandă pe altarul suferinței mele. Cuvinesse să mă închin lui și să-i aprind candelile recunoștinței.

Intr'un ungher al lumii — în vuetul valurilor ei neastâmpărate — în clocotul tumultuos — două inimi răslețe s'au întâlnit să-și împletiască reciproc nostalgiile visurilor înfiorate . . .

Prietene, nu mă învinui . . . Cununa — ai cărei spini îmi fluturau pe frunte — strălucia acum în sclipiri de lapoteoze, învăluită 'n nimbul sacerdotal al iubirii.

Iubire curată, plămădită din lacrimi și afinități, iubire de ale cărei sbucniri sfioase mă înfioram.

Din negura sbuciumului — figura ei luminoasă — cu ochii aceia migdalați, desprinși din basme — îmi înfloria stărnitor în mințe.

Pe uliță, acasă, la catedră o întrezăriam prin umbrele fugare — frumoasă ca o icoană de Rafael — superbă ca luna care străpunge pojghița norilor și strălucește în toată splendoarea.

Iubire. . . pe vatra inimii mele se aprinsese această flacără curată, sfântă . . .

Iubiam cu toate acestea pe toată lumea. În fața mea fiecare om era un simbol, o frântură asemeni mie. O iubiam cu patimă, cu fanatism. De când venisem în satul acesta, numai iubire izvorîse din mine . . .

Inima mea e flacăra iubirii . . .
 O port ca pe o torță 'nvăpăiată ;
 Lumina ei sbucnește 'nvolburată
 În limbi de foc pe altarul omenirii . . .

Ca Prometeu din miticu-i jărat
 Mărinimos împrăști tuturora . . .
 Iubirea mea ę nimbul — aurora —
 Incununând un suflet singuratic.

Azi nu-i simțiți văpăile aprinse
 Și flăcările ce-i mocnesc — profunde —
 Dar mâine — o, mâine — când va pătrunde
 În sufletele voastre reci și stinse.

Infricoșați îmi veți ingenunchia.
 Covoare albe-mi veți așterne 'n cale
 Cu flori, cu cântece și osanale
 Ca pe Isus mă veți întâmpina . . .

Dar chipul Mariei îmi învăluia cu strălucirea lui toată această aureolă. E prea greu — poate — să iubești pe toată lumea. De aceia îți iese înainte câte un exemplar al ei.

(Oamenii — reflectam — sunt milioane de exemplare ale aceleiaș ediții a cărei soartă pare a fi pentru multă vreme inepuizabilă.)

Acest exemplar o încheagă în sine -- ca germeul care conține atâtea vieți. Atunci gândurile noastre se concentrează asupra lui -- dându-i-se.

* * *

Câteva săptămâni mai târziu . . .

Soarele pudra cu pulbere de diamante -- cele două măguri.

Pe o cărare sculptată 'n alb imaculat -- mergeam eu și un domn în vârstă -- înmănunchindu-ne impresiile -- venise aici de câteva zile -- în interese particulare. Il chema Mitrescu și purta o haină largă, blănită, vigoros, robust, simțiai lângă el vibrarea vieții intense. Căpitan în rezervă, avea ceva din aerul martirilor naționali pe fruntea cărora alunecă încă crâmpenele întunecate de sbucium cules în umezeala tranșeilor.

-- Tinere, îmi spunea, când eram ca d-ta știam să trăiesc. D-ta treci pe lângă viața ca pe lângă o apă. Uiii însă că drumul cel drept e prin mijlocul valurilor pe cari să le despici înotând.

Da . . . e frumoasă ținta spre care năzuiești -- frumoasă aureolă de mucenism în care te înfășori.

Oricât ne-am căsni însă să plutim pe deasupra -- vom aluneca totuși, prăbușindu-ne. Legea gravitației se aplică și aici, mai riguros, mai matematic chiar.

-- Domnule Mitrescu -- răspunsei -- m'am obișnuit să visez. Visul e singura mea realitate. El m'a adus aici. El mă târâie înainte, înainte, mereu înainte. Am înțeles că trebuie să mă jertfesc. Legenda meșterului Manole, care-și zidește soția de vie între zidurile triumfătoare, nu e numai o poveste frumoasă, e tâlcul unui simbol adânc pe care l-am înțeles.

Da . . . în temelia noului templu, îmi voi clădi și eu trupul, o piatră mai mult pentru eternizarea lui.

Ah! -- dacă ați ști cât de fericit mă simt când văd că din destrămarea acestui efemer vesmânt de humă se țes firele unei vieți noi, purificate, ideale.

Știu: lumea ne desconsideră. Pentru ea aproape nu existăm. Un adevăr rămâne totuși: pe umerii noștri se înalță.

Cine să mai priviască în urmă spre noi -- stafii speriate? Lumea -- imensă gloată înflămâzită aleargă spre lanurile înflorite ale unei presupuse fericiri -- strivindu-ne pe noi în picioare. Iubesc . . . iubesc visul.

Soarele se destrăma în jerbii nimbate. Un pâlc de nori se ridicase în fund.

Cât de frumos e acest pământ pe care îl frământăm zilnic. Mantia de verbină a zăpezii îl îmbrobodește. Cât de visător trebuie să fie însuși creatorul lumii care . . .

. . . Dar el se opri. Imi prinse mâinile și mă privi țintă.

»Tinere, ești bolnav. Uite: obrajii îți ard — ochii-ți sunt turburi. Păcat de atâta tinerețe stăvilită«.

Tremuram . . . o dogoară ușoare îmi încropi obrajii. Buzele îmi bălbâiau.

Da . . . da . . . eram bolnav . . . bolnav, prietene.

(Va urma.)

Gh. Popoviciu.

Bibliografie.

Au apărut :

VASILE GOLDIȘ : «DISCURSURI» rostite în preajma Unirii și la asociațiunea culturală «Astra». Se vinde în folosul asociațiunii culturale «Astra». Tip. la «Cultura Națională», București. 1928. Un volum elegant, cu o ilustr. D. Stoica : «Intrarea lui Mihaiu Viteazul în Alba-Iulia, 1 Noemvrie 1599». Din bogatul sumar amintim : «Propunerea Unirii și hotărîrea dela Alba-Iulia», «Gh. Lazăr», «Intoarceți-vă la Christos», «Serbetoarea înfrățirii», «Asociațiunea și Uniunea femeilor române», «Avram Iancu», «Gh. Barițiu», «Cehoslovaci și români», «Obiectivul Asociațiunii : Satul», «Peniru Basarabia», «Liceul Andr. Șaguna dela Brașov», «Baronul V. Pop și Visariun Român», «Conștiința națională», «Pulverizarea energiilor», «Secțiunile «Astrei» în luptă pentru civilizație», etc. — Cuvântările au fost roștite în : Palatul Regal (București), «Muzeul Astrei» din Sibiu, «Acad. Română» (București), Alba-Iulia, Arad. Baia-de-Criș, Brasov, Câmpeni, Chișinău, Cluj, Reghin, Timișoara, Vidra, Zălau.

Se află de vânzare la : Oficiul de desfacere al «Astrei», Cluj, Str. Memórandului 22 ; la sediul «Astrei», Sibiu, Str. Șaguna 6 și la librăriile cele mai de seamă din țară. Prețul 100 Lei.

«ASTRA» IN ANII DE DUPĂ RĂȘBOIU. O broșură de 80 pagini. Editura «Astrei», Sibiu, Str. Șaguna 6. Prețul 10 L.

Din bibliotecile societății „Astra“.

A apărut Nr. 16 din «Biblioteca Astra»: Dr. *Ioan Rațiu*, 50 de ani din luptele naționale ale românilor ardeleni». De *Ioan Georgescu*, (profesor), Editura «Asociațiunii». (224 pag.) — Capitolele principale: Din trecutul familiei Rațiu, din copilăria și tinerețea lui I Rațiu, dr. I Rațiu și asociația culturală «Astra», în viața județeană și parlamentară, în pasivitate parlamentară. Memorandul, în Viena, vandalismul dela Turda, în temnița din Seghedin, rolul drului Rațiu în înfrățirea popoarelor nemaghiare, contribuțiuni la istoricul Micei Antante, chestiunea românilor ardeleni înaintea opiniei publice europene, din legăturile lui Rațiu cu frunțașii români din vechiul regat și Bucovina, din sbuciumul anilor din urmă, moartea, înmormântarea lui Rațiu. Urmează o bibliografie, un indice de nume și un resumat în franțuzește, ilustrații 13 și 2 faximile, între ilustrații: memorandiștii la Viena, condamnății «Memorandului» și apărătorii lor. O carte, care să fie citită de fiecare român ce vrea să cunoască trecutul poporului românesc. — Cartea se află de vânzare la oficiul de desfacere al «Astrei». Cluj, Str. Memorandului 22, la sediul «Astrei», Sibiu, Str. Șaguna 6 și la librăriile din țară. Prețul 100 de L.

Note și Observări.

Noi, ori vremurile?

Ori în contro îți arunci privirea. vezi fețe posomorâte, și mulți, foarte mulți oameni, cari se cred neindreptățiți ori înșelați în speranțele și scopurile lor, legate de înfăptuirea României. O nemulțumire și grandomanie generală caracterizează spiritul zilelor noastre. Toată lumea critică situația de azi, cu ochii închiși și în modul cel mai inconștient, fără ca să facă un gest pentru îndreptarea lucrurilor. Sunt pușini aceia, cari muncesc cu cinste și dragoste pentru zorirea vremurilor mai bune.

Incontestabil că, zilele în cari trăim noi sunt grele, cum de regulă sunt toate vremurile de mari prefaceri, dar în schimb sunt prea frumoase. Le-am dorit de sute de ani și acum când le trăim, nu le știm prețui. Generațiile trecute și viitoare le-au dorit și le vor dori fără ca să poată avea fericirea de a le trăi. Iar noi cei de azi nu ne știm da seama în rostul și importanța lor. Pagubă, că nu mai trăește Eminescu să ne eternizeze și pe noi în »Epigonii« lui cu cari așa de bine ne asemenăm . . . Simțiri reci, harfe zdrobite. Mici de zile mari de pasiuni . . .«

Pușinii, cari privesc serios situația, o văd cu totul alt-cum. Cu excepția greutăților, de altfel destul de considerabile, dar inerente prefacerilor mari, cari au dat peste noi deodată cu întregirea neamului, la toate celelalte, noi, generația de azi purtăm vina. Marea mulțime crede, că este destul să fie Români, ca să se poată cocoșa cât mai sus fără nici un merit, să le fie permis totul fără ca să muncească ori să dea mână de ajutor la consolidarea țării; România de azi numai pentru aceea s'a înfaptuit, ca ei să-și poată duce la îndeplinire toate dorințele lor egoiste și trebușoarele necinstite în voe liberă; sunt în drept să fure, să înșele să șantajeze ori să-și negligeze datorințele etc. fără ca să poată fi trași la răspundere și constrânși ca prin muncă cinstită și folositoare neamului și

fării să-și agonisească existența. După aceștia furtul și înșelătoria sunt fapte bune, iar neglijința și minciuna virtuți. Când îți vin în minte toate acestea, te înspăimântezi cât de jos am alunecat pe povârniș.

De unele din aceste boale nici școala n'a scăpat neatinsă. S'a contaminat și ea.

În cei zece ani trecuți, am făcut mari progrese cantitativ, dar nu și calitativ. Numărul școlilor și al învățătorilor a crescut în mod simțitor, dar învățământul este departe de nivelul la care trebuie să stea. Avem și noi aventurierii și oportuniștii noștrii, cari se cocoțează și voesc să trăiască și ei ca și mulți alții, fără, ori cu puțină muncă și indatoriri serioase.

Unii molipsiți de atâtea exemple rele, își neglijează datorițele ca să-și poată vedea de afaceri, iar alții neînțelegându-și rostul muncesc cu o condamnabilă superficialitate. Mai sunt apoi leneșii de cari încă avem număr destul de respectabil. Cunoaștem cazuri când în cursul orelor de lecții unii cetesc romane, scriu epistole ori fac lucru de mână, în dosul elevilor lângă sobă. Ne putem îchipui ce fac elevii.

Nu se prezintă mai bine nici o mare parte dintre diriginții puși în fruntea școlilor. Pe lângă aceia, că și ei neglijează învățământul, sunt lipsiți de energia și priceperea cuvenită, ca să-și poată conduce și ține în ordine școala, să-și controleze și pună la muncă colegii. Sunt iertători, ca și ei să fie iertați. Nu sunt în stare să inventeze și aplice mijloacele potrivite pentru ridicarea nivelului învățământului. Și ce e mai trist, nici prin minte nu le trece să se ocupe și cu aceste lucruri. Le lipsește cu totul inițiativa, ori avându-o nu o aplică.

Pentru inzeestrarea școlii cu cele de lipsă nu se face nimic, dar ce este culmea, că nici averii existență nu i-se da nici o îngrijire. Azi se strică una, mâine se prăpădește altă și la urma școala ia aspectul unei case pustii.

Bugetele nu se întrebunțează exclusiv în interesul școlilor conform menirei. Câte abuzuri nu se fac cu ele. Urmarea e că cei vinovați ajung la parchet, ca să-și ispășească păcatele în închisoare.

Cei ce doresc dovezi de neglijință, vor afla destule în coloanele acestei reviste. Eu voi arăta numai un caz două. Nu de mult am controlat o școală cu două puteri didactice și

puțini elevi. Învățământul se făcea alternativ în aceeași sală de clasă, deși le sta la dispoziție o cameră din locuința învățătoarească, nelocuită și potrivită pentru învățământ, dar într'o disordine de par'că tătarii au trecut pe acolo. Mobilierul unei clase era depozitat sub cerul liber și acoperit cu zăpadă de o palmă. Material didactic nimic, deși dirigintele funcționează la aceasta școală de 10 ani. Învățământul slăbuț. Unele obiecte neglijate. Lucrări în scris în loc de câte 6—6, s'au făcut abia câte una slabă dintr'o disciplină. Administrația într'o stare și mai rea. Arhiva neexistentă. Registrul de intrarea actelor, de casă și bonuri nu erau conduse dela începutul anului 1928. Actele justificative lipseau. Dintre cheltueli unele erau nereglementare. Contul de gestiune din 1928, și bugetul pe 1929, neintocmite. Și multe alte lipsuri mai mici.

Alt' caz. O putere didactică primise autorizație în toamnă de a funcționa la o școală și în loc să conducă clasă ospită când la unul când la celelalt dintre cei doi colegi. Când i s'a dat clasă, a răspuns cu o cerere de concediu sanitar pe două luni.

Cât de mult se abuzează de concedii numai aceia știu, cari se ocupă cu ele. Dar mai bine să ne întrebăm : Cine este de vină, noi ori vremurile ? Să răspundă fiecare în conștiință, și apoi ajungând la constatarea răului și convingeri mai bune, cu toții să cautăm și punem în aplicare mijloacele de îndreptare pentru mărirea Neamului și a Țării.

I. Mango.

Administrația școlară.

XXXII.

Gestiunea fondurilor școlare.

Având în vedere că o parte considerabilă a comitetelor școlare nu respectă nici acum dispozițiunile legii și regulamentului privitoare la încasările și plățile fondurilor școlare, din care cauze se ivesc multe neajunsuri și chiar conflicte personale, firește în detrimentul învățământului, lăsăm să urmeze mai la vale dispozițiunile bazate pe Regulament, ce trebuie în urmate cu toată rigoarea în gestiunea fondurilor școlare.

În special, atragem atențiunea dlor secretari ai Comitetelor școlare asupra acestor dispozițiuni.

1. Tcate încasările și plățile. adică serviciul de casierie, se va face în mod obligator de Notarul comunal sau cercual — în calitate de perceptor comunal — care va ține contabilitatea, registre și archiva deosebită pentru fondul școlar. Notarul (perceptorul) va ține următoarele registre obligatorii: 1. Registru chitanțier pentru încasări și cheltueli; 2. Jurnal de casă și partizi de venituri și cheltueli; 3. Registru pentru înscrierea recipiselor și-a altor acte de valoare consemnate de comitet, comună, județ etc. (Art. 45.)

2. La sfârșitul fiecărei luni, Notarul (perceptorul) va înainta comitetului un extras copie din jurnalul de venituri și cheltueli din aceea lună. (Art. 47.)

3. Comitetul va ține din registrele de contabilitate: Registrul de bonuri sau ordonanțe de plată și un jurnal Cassa de venituri și cheltueli în care va trece încasările și plățile în fiecare lună în baza extrasului primit dela notar.

4. Nici o plată nu se poate face fără a avea acoperire bugetară la art. respectiv. *Dnii Notari vor putea face plățile numai în baza bonurilor (ordonanțelor) de plată emise de comitet și semnate de președinte și secretarul comitetului purtând sigilul oficial.*

În ordonanța de plată se indică deci natura cheltuelii și art. din bugetul cheltuelilor.

5. Pentru preîntâmpinarea cheltuelilor mărunte sau urgente secretarul va păstra totdeauna la sine o sumă oarecare,

ordonanță pe baza unei închieri a comitetului. La bonul de plată se va anexa o copie după aceasta închiere. După cheltuirea acestei sume (firește, că numai în cadrul bugetului) secretarul va produce acte justificative în regulă după care i-se va încredința o nouă sumă. (Art. 49.) Dacă suma s'a cheltuit la mai mulți articoli bugetari, actele justificative se vor cuprinde într'un borderou, indicând sumele repartizate pe articoli.

6. Pentru toate sumele cheltuite și ordonanțate, comitetul va lua acte justificative (chitanțe, facturi, conturi) în 3 exemplare: 1. ex. timbrat legal și 2 exemplare copie. Actul justificativ original se va anexa la ordonanța de plată, iar copiile se păstrează de comitet. La sfârșitul exercițiului, Notarul (perceptorul) va înainta comitetului toate actele justificative însoțite de ordonanțele de plată și un conspect din chitanțier de încasările arute în acel an.

7. Din fondurile alocate în bugetele școlare pe anul 1929 nu se va putea achita nici o cheltuială înainte de-a se achita subvenția către Comitetul școlar județean prevăzută la art. 4 cheltueli.

Deci prima plată ce se va face în contul acestui buget e contribuția de 15% către Com. școlar județean.

Suma aceasta se va achita cu declarație la percepție sau la Administrația financiară.

În declarație se va indica titlul: „Contribuție către Com. școlar județean pe anul...”

Nici la un caz nu se va plăti cu mandat postal direct Comitetului școlar județean, cea ce o fac și acum, greșit, unele comitete.

În cazul când nu s'ar respecta aceasta dispoziție; *achitându-se mai înainte alte cheltueli, dnii Notari, Președinții și secretarii comitetelor* sunt și rămân deopotrivă responsabil materialmente.

8. Dnii secretari ai Comitetelor școlare vor înainta în prima zi din trimestru (1 Apr. 1 Iul. și 1 Oct.) până la ora 12 Borderourile trimestriale No. 3 și 6 despre gestiunea banilor și materiilor din trimestrul precedent, *căci în caz contrar vor suporta sancțiunile disciplinare.*

Comitetul școlar va întocmai apoi la sfârșitul exercițiului contul de gestiune, conform instrucțiunilor ce le are și-l va înainta Comitetului școlar județean spre aprobare.

D. Mărgineanu.

Ș T I R I

— **Numire.** Ministerul a repartizat în calitate de inspector general primar la regiunea Oradea și Timișoara și județul Argeș pe dl. Gh. Gostescu.

— **Schimbări în corpul didactic.** Dl. Nic. Mărcușiu din Crasna demisionând, a fost absolvat de post și înlocuit cu Dșoara Anghela Zaharia.

În postul prim din Sâg a fost numit suplinitor Const. Drăscineanu.

În urma ordinului Ministerial toți măestrii și maestrele dela atelierele de pe lângă școlile din Carei, Crasna, Bocșa, Jibou, Sanislău, Supurul de sus, Tășnad și Valea lui Mihai numiți în posturi extrabugetare au fost absolvați și sterși din statele de plată în lipsa de acoperire bugetară.

— **Cununie** Dl. Alex. Marian și dșoara Maria Oșianu învățători în Barsaul de jos în 4 Februarie a. c. și-au serbat cununia. Felicitări.

— **Monografiile școlare** Una dintre chestiunile importante care ne preocupă mai intens este și scrierea monografiilor școlare. Nu ne vom ocupa aci de însemnătatea lor, deoarece am făcut-o înainte cu doi ani, când am pornit acțiunea. Ținem însă să facem numai o scurtă dare de seamă. În curs de doi ani am primit, monografia alor 84 școli din

258. O mică socoteală ne arată, că 174 adică două treimi din monografiile ne mai lipsesc și azi după 2 ani. Școlile, cari ni le-au înaintat sunt următoarele: Acăș, Agriș, Aleuș, Badon, Bănișor, Băița, Bărsăul de sus, Blaja, Bobota, Bocșița, Bogdana, Bozieș, Borla, Camăr, Cătălul, Cătăluș, Cean, Cehăluțiu, Ceheiu, Chechiș, Chegea, Chichișa, Cig, Ciumărna, Crasna, Cristolțel, Cristolț, Cuceu, Curitău, Dioșod, Dobrin, Dridin, Dumuslău, Fetinția, Gălgău, Giorocuta, Guruslău, Halmoșd, Hodod, Hurez, Huseni, Ilișina, Ip, Istrău, Maieriște, Mocirla, Muncel, Peceiu, Pereceiu, Poptelec, Pria, Prodănești, Rati, Reghea, Satu-Mic, Sălsig, Sărănad, Săuca, Sâncraiu-Eriu, Sâncraiu-Silv., Sângeorgiu de Meseș, Scărișoara-nouă, Siciu, Sighet, Silvaș, Săcășeni, Stâna, Supurul de jos, Supurul de sus, Surduc, Șimian, Șilindru, Șoimuș, Tășnad, Traniș, Treznea, Turbuța, Unguraș, Urziceni, Var, Vașcapauă, Vârșolt, Vezendiu, Vicea și Zalnoc. O parte din ele au fost publicate în revistă și pot servi ca model.

Rugăm pe Dnii Diriginți să se ocupe cu mai mult interes și însuflețire de aceasta chestiune, care va contribui la eternizarea momentelor mai importante din viața școlilor din județul Sălaj și va face cinstă corpului didactic întreg.

Mai așteptăm până în Aprilie a. c. de când vom reține chitanțele tuturor acelor, cari nu le-au înaintat. Timp este destul, și dacă nu va lipsi nici voința, suntem siguri, că le vom primi pe toate.

Atragem atențiunea autorilor să le scrie documentat și să se estindă la toate împrejurările mai importante. Altfel n'au nici un rost.

— **Necrolog CICERO MUREȘAN**, inv. dirig. în Cătălul, a decedat în 6 Februarie a. c. în vârsta de 55 ani după o boală grea și îndelungată. A servit învățământul timp de 34 ani cu sârguință și credință, afirmându-se între cei mai buni învățători. Cu sfârșitul an școl. trecut și-a cerut penzionarea, dar n'a putut avea parte de ea și de odihna alor câțiva ani liniștiți. Dzeu să-l odihnească în pace. Familiei sale indurerate îi transmitem sincerile noastre condoleințe.

— **Șezătorile Caselor Naționale.** Instituțiunea Centralei caselor naționale, în continuarea activității sale culturale, organizează două serii de șezători:

Prima serie va începe la 13 Februarie a. c. în localul fundațiunii universitare Carol I, Miercuri seara ora 9.

A doua serie, va începe la

10 Martie a. c. în localul ateneului popular Dichiu din Str. Romană, Dumineca după amiazi ora 4.

În seria șezătorilor dela fundația Carol vor conferenția d-nii: profesor universitar Tițeica despre „Țară și neamul românesc” între țările și neamurile europene.

D. Eugen Botez despre alcoolismul ca problemă internațională.

D. dr. Mihăilescu despre influența alcoolismului asupra capacității de muncă.

D. prof. Nicolae Minovici despre alcoolismul ca problemă socială.

În seria șezătorilor dela ateneul popular Dichiu, va conferenția d. profesor universitar Tițeica, din doctrina Caselor naționale.

Orele de birou la Revisoratul școlar se țin dela 8—1 și 3—5 cu excepția dominelor și săbătorilor legale.

Particularii se primesc numai între orele 11—1.

În interesul serviciului se cere respectarea orelor de birou, liniște, vizite scurte și abținere dela fumat.

Se atrage atențiunea Dlor învățători, că numai în chestiuni *importante și urgente* se pot prezenta personal în birou, având concediu aprobat.

Mg.

PARTEA OFICIALĂ

In aceasta parte a revistei se vor publica toate ordonanțele și circularele autorităților școlare superioare. Datorința directorilor și a conducătorilor autorităților școlare subalterne este, ca îndată după primirea revistei, sa le înregistreze și execute conștientos, în cel mai scurt timp.

Revizoratul școlar al județului Sălaj.

No. 5457—1928.

Intrezicerea recitărilor jignitoare la adresa clerului

Comunicăm în copie ordinul On. Minister No. 162298—1928, pentru strictă conformare.

»Domnule Revizor, Sta Episcopie a Hușilor și a Argeșului ne face cunoscut prin Ministerul Cultelor că dacă într-unele părți, relațiile dintre preoți și învățători sunt încordate, aceasta se datorește în cea mai mare parte faptului că unii învățători, fiind lipsiți de cel mai elementar bun simț, după ce poftesc pe preoți la ședințele și adunările culturale dela sate, îi batjocoresc în mod scandalos, punând pe elevii să reciteze poezii și anecdote cu cuprins batjocoritor la adresa preoților. Cazuri de acestea ni s'au mai adus la cunoștiință în trecut și totuși observăm, că nu s'au respectat ordinele date în aceasta privință.. Vă rugăm să dați ordine învățătorilor din județul ce conduceți, ca să înceteze asemenea porniri față de preoți, căci numi așa se vor stabili bune raporturi între dânsii și corpul preoțesc, și astfel se poate lucru cu deplin folos pentru luminarea poporului. Director General, Vasilescu. Subdirector, Indiscifrabil«.

Zălau, la 9 Ianuarie 1929.

No. 3553—1928.

Elevii școalelor muncitorești scutiți de cursul complementar

Comunicăm în copie o.dinul On. Inspectorat școlar No. 15707—1928, spre știre și conformare.

»Domnule Revizor, Ministerul Instrucțiunii cu ord. No. 106777. din 11 Decembrie 1928, ne face cunoscut, că a aprobat pentru anul acesta școlar, ca elevii școalelor muncitorești pendinte de Ministerul Muncii să fie scutiți de cursul complementar și că Ministerul Muncii să aplice pentru școlile sale obligativitatea prevăzută de legea inv. primar. Vă comunicăm aceasta dispozițiune, spre știință și încunoștințați pe cei în drept, publicând și în foaia oficială. p. Inspector șef, P. Dan. Șeful serviciului, R. P. Nicu.

Zălau, la 2 Ianuarie 1929.

No. 3—1929.

Posturilor vacante pentru transferări

În județul Sălaj sunt vacante catedrele notate mai jos dela școalele primare și dela grădinile de copii.

Mebrii titulari ai corpului didactic primar. cari doresc a fi transferați în aceste posturi, își vor înainta cererile prin Revizoratul școlar al județului în care petentul își are catedra ca titular până la 20 Martie 1929, inclusiv.

La cerere se vor anexa actele necesare pentru dovedirea celor cuprinse la art. 237—243 din Regulament.

Cererile fără acte în regulă sau întrate după termen nu vor fi luate în considerare.

I. POSTURI RURALE LA ȘCOALE PRIMARE *)

Aghireș p. I (b.), Babșa p. II (f.), Băbeni p. II (f.), Bădon p. II (f.), Ban p. I (b.), Bălan p. I (b.), Bârsa p. I (b.), Bârsăul de jos p. II (f.), Bobota p. III (f.), Bodia p. I (b.), Brâglez p. I (b.), Bogdana-Huța p. I (b.), Boian-Plesca p. I (b.), Brebi p. II (f.), Brusturi p. I (b.), Becheni p. I (b.), Camăr p. IV-V (f.), Cățălul p. I (b.), și p. II (f.), p. III (b.), Cehal p. I (b.), și p. II (f.), Cehaluțiu p. I (b.), Cerișa p. I (b.), Cehul-Silvaniei p. III-IV (f.), Chechiș p. II (f.), Chendrea p. I (b.), Bheud p. II (f.), Chilioara p. II (f.), Cristolț p. II (f.), Ciocmani p. II (f.), Cioara p. I (b.), Ciumăna p. I (b.), Cizer p. I (b.), Corni p. I (b.), Corund p. I (b.), Criștelec p. I (b.), Derșida p. I (b.), Domânești p. II (f.), Doh p. I (b.), Ferma-

*) **Notă.** Prescurtări : p. = postul ; b. = post. de învățator (bărbat) ; f. = post. de învățătoare (femece).

Cornia p. I (b.), Ferma-Clara p. I (b.), Firminiș p. I (b.), Foeni p. I (b. germ.), Gălgău p. I (b.), și p. II (f.), Gărdani p. I (b.), Ghiroft p. II (f.), Giorocuta p. I (b.), Giurtelecul-Hododului p. I (b.), Guruslău p. I (b.), Halmoșd p. I (b.), și p. III (f.), Hereclean p. I (b.), Hodod p. II (b. germ.), Hotoan p. II (f.), Hurez-Punița p. I (b.), Husia p. I (b.), Iaz p. I (b.), Jibou p. II (b.), Irina p. I (b.), Istrău p. I (b.), Ipu p. I (b.), Ilișua p. II (b.), Lazuri p. I (b.), Leleiu p. I (b.), Lupoia p. I (b.), Marna p. I (b.), Motiș p. I (b.), Mălădia p. I (b.), Moftinul-Mic p. II (f.), Muncel p. I (b.), Nadișul p. I (b.), și p. II (f.), Oarța de sus p. I (b.), Orbou p. I (b.), Orjița p. I (b.), Panic p. I (b.), Păgaia p. I (b.), Pir p. I (b.), Pirul-nou p. I (b.), Pria p. I (b.), Răstoilul-Deșert p. I (b.), Recea-Nouă p. I (b.), Romița p. I (b.), Rona p. I (b.), Săuca p. I (b.), Eriu-Sâncraiu p. I (b.), Santău p. I (b.), Sârbi p. I (b.), Siciu p. I (b.), Stărciu p. III (f.), Solona p. I (b.), Stremțiu p. I (b.), Subcetăte p. I (b.), Șoimuș p. I (b.), Tășnad p. III (b.), Tihău p. II (f.), Tohat p. I (b.), Traniș p. II (f.), Treznea p. III (f.), Trestia p. I (b.), Țeghea p. I (b.), Urminiș p. I (b.), Urziceni-Pădure p. I (b.), Vălcăul de sus p. I (b.), Valea-Târnei p. I (b.), Valea lui Mihai p. I-II (b.), p. III (f.), și p. IV (b.), Urmașii lui Iancu p. I (b.), și Urmași lui Dr. Lucaciu p. I (b.).

II. POSTURI PRIMARE RURALE LA GRĂDINILE DE COPII

Acăș p. I (f.), Andrid p. I (f.), Crasna p. I-II (f.), Cehul-Silvaniei p. I (f.), Hodod p. I (f.), Foeni p. I (f.), Jibou p. I (f.), Curțuișeni p. I (f.), Petrești p. (f.), Tarcea p. I (f.), Tiream p. I (f.), Carei Urmașii lui Iancu p. I (f.), Urziceni p. I (f.), Valea lui Mihai p. I-II (f.).

III. POSTURI PRIMARE URBANE LA ȘCOALA PRIMARE

Carei p. II (b.), și Șimleul-Silvaniei p. VII (f.).

IV. POSTURI PRIMARE URBANE LA GRĂDINILE DE COPII

Carei No. I. p. I (f.), și Șimleul-Silvaniei p. II (f.).

Zălau, la 15 Februbrie 1929.

No. 239—1929.

Dimisionare.

Onor. Minister cu ord. Nr. 163,999— dir. 14 Dec. 1928

ne face cunoscut, că în conf. cu disp. art. 137 din legea înv. primar și art. 260 din reg. de aplicare al aceleiași legi consideră demisionat din învățământ pe ziua de 1 Nov. 1928, pe Dșoara Margareta Gönți înv. la școala primară din comuna Tihău jud. Sălaj, deoarece a absentat dela post mai mult ca 30 zile nemotivat.

Zălau, la 23 Ianuarie 1929.

No. 512—1929.

Examinarea aptitudinilor muzicale la înv. ajutori cari se prezintă la examen de definitivat.

Onor. Minister al Instrucțiunii cu ord. No. 5170 din 15 Ianuarie 1929 în avizul Const. Insp. General Primar și în conformitate cu dispozițiunile art. 452 din reg. de aplicare al legii înv. primar, a dispus că învățătorii ajutori care se prezintă la examen de capacitate să fie obligați a se supune la examinarea aptitudinilor muzicale și examinarea medicale, așa precum se procedează cu candidații ce dau examen de admitere la școală normale.

Zălau, la 7 Febr. 1929.

No. 513—1929.

Învățătoarele sunt obligate să predea lucrul manual la fete.

Onor. Minister al Instrucțiunii publice cu ordinul No. 149,462—1928 a dispus, să nu se propune numirea de maestre la școlile primare unde funcționează și învățătoare, aceste fiind obligate să predea și lucrul manual la fete.

Zălau, la 7 Februarie 1929.

516—1929.

Înaintarea listelor de amenzi și controlarea încasării.

Constatându-se din registrul de evidență, că listele de amenzi nu se înaintază Revizoratului școlar conform art. 48 din Regulament, punem în vedere tuturor direcțiunilor școalelor de stat și celor confesionale, că în conformitate cu art. suscitată să înainteze listele de amenzi la 1 și 15 a luni. Dacă nu sunt absențe nemotivate se va înainta raport negativ.

La constatarea neincassării amenzilor să se conformeze art. 61 din regulament, indicând în proces verbal suma neincassată, de pe care lună și numele percepătorului.

Ni s'a semnalat, că unii Dni Perceptori încassează amenzile după termenul prevăzut în lege. Atragem atențiunea Dnilor Directori, să controleze încassarea listelor și la caz dacă încassarea se face după 20 zile dela data când s'a prezentat lista pentru încassare, să intervină imediat la Percepția (Primăria, Notariat) pentru suspendarea încassării raportându-ne din caz în caz.

Zălau, la 30 Ianuarie 1929.

No. 571—1929.

Vizitarea Școalelor de Dl. Dionisiu Maior.

Onor. Minister cu ordinul No. 5963—1929 autorizează pe Dl. Dionisiu Maior profesor de pedagogie la școala normală din Zălau, să viziteze școalele primare de stat din județ.

Zălau, la 6 Februarie 1929.

No. 573—1929.

Amenzile școlilor particulare.

Onor. Minister al Instrucțiunii cu ord. No. 5035—1929 a dispus că pentru a nu se da o interpretare greșită asupra încassării amenzilor aplicate părinților elevilor dela școalele primare particulare: conform art. 67 din Regulamentul Legii învățământului primar aceste se vârsă comitetului școlar comunal, adică comitetului școlar județean, — care administrează aceste fonduri și nici la un caz nu se vârsă Comitetelor școlare de pe lângă școalele particulare respective.

Zălau, la 12 Febr. 1929.

I. Mango, rev. școlar.